

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. Д-Р НЕВЕНА ЦАЧЕВА, ДМ, ДМН

по конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 7." Здравеопазване и спорт", професионално направление 7.4." Обществено здраве", научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (здравен мениджмънт)“, обявен в ДВ, бр. 93/26.11.2019г.

Единствен кандидат: Доц. д-р инж. Стоянка Петкова Петкова-Георгиева

Съгласно Заповед РД 310/12.12.2019г. на Ректора на Университет "Проф. Д-р Асен Златаров", Бургас съм определена за външен член на научно жури по обявения конкурс. След преглед на предоставените материали в срок давам следното становище:

I. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ

1.1. Доц. д-р инж. Стоянка Петкова - Георгиева завършва през 1994г. английска езикова гимназия "Гео Милев" гр. Бургас. Има две придобити магистратури: през 1999г. по индустриален мениджмънт, инженер - икономист и през 2000г. по "Технология на нефта и химмотология, инженер - химик". Продължава да се обучава в образователно - научна степен "доктор" и **успешно защитава тема "Изследване и усъвършенстване на контролинга в дейността на производственото предприятие на примера на нефтопреработвателната промишленост"/свидетелство на ВАК от 26.06.2006, в научна област 3.7. Администрация и управление "Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)"/. Приложените към материалите 4 дипломи и сертификати за обучения показват широкия диапазон от професионални компетенции, които придобива за периода 2002-2017г. като : диплома за преминало обучение към „Организацията за забрана на химическото оръжие“ по програма “Associate Programme 2013”, удостоверяващо асоцииран член към OPCW, диплома за преминало обучение към Московски Държавен Университет „Д. Менделеев“, съвместно с OPCW по програма „Training Workshop in Russian on Best Practices for Developing the Responsible Care® Programme for the Chemical Industry“, диплома за преминало обучение към Surrey University, United Kingdom и диплома за преминало обучение към „Организацията за забрана на химическото оръжие“ по програма „E-learning Course on History of The Chemical Weapons Convention and Chemical Disarmament“.**

В съответствие на тези квалификации и обучения е ръководител на проекти, финансирани от Фондове на ЕС, Министерство на труда и социалната политика, проект SMAEP – BG 9915.01/ТА, **отговорник по качеството и вътрешен одитор** (БДС EN ISO 19011:2004) от Съюза на специалистите по качеството в България, Сдружение „Клуб 9000”, София.

1.2. Този многопланов от квалификации и обучения профил на доц. Стоянка Петкова отговаря и на преминатия трудов стаж досега, както и закономерното й академично израстване. Последователно от 2002г. е асистент, старши и главен асистент, преподавател в Университета “Проф. Д-р Асен Златаров”. От 2010г. и досега е доцент /свидетелство № 26531 от ВАК, научна област 3.7. Администрация и управление, научна специалност по шифър 05.02.21, „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“/. Същевременно е консултант по проекти от 2003 до 2006г. в Лукойл Бургас, от 2007-2009 - парламентарен сътрудник на член на Европейския парламент, както и се занимава с изготвяне на анализи на петролни продукти и твърди горива като заместник управител в комплексната лаборатория за анализ на петролни продукти и твърди горива при Университета. Професионалният стаж на доц. Петкова в своята многопланост предопределя нейните възможности като учен и преподавател в няколко области на общественото здраве и здравните грижи. Към тези деятельности значение имат **заеманите от нея административно-управленски длъжности** като член на Академичния съвет и на Факултетния съвет при ФОЗЗГ непрекъснато от 2015г. и досега и член на Факултетния съвет към Факултет по обществени науки от 2010г. и понастоящем.

1.3. Уменията и компетенциите на доц. Петкова са в отлично владение на английски език и на много добро ниво - немски и руски език. Техническите й знания, умения и компетенции са много добри вкл. с диплома за подготвяне на презентации и водене на бизнес кореспонденция на английски език с помощта на компютър и ползване на Excel, MS Word, Power Point., БСУ – Бургас.

С тези многостранни и обширни квалификации доц. Петкова е желан и търсен партньор и участник в редица редакционни колегии като: Journal of Marine Technology and Environment. Constanta Maritime University, Romania, ISSN (Online): 1884-6116; ISSN: 1844-6116. Член е на научния комитет на „Международна научна студентска сесия“ към ФОЗЗГ, както и е член на научния комитет и редактор на сборник от международна конференция „Proceedings of the first International Seminar “Black Sea

accidents – analysis of reasons and consequences”, Romania, ISSN 978 – 954 – 8752 – 25 -1, отпечатан в България, Румъния и Украйна. Доц. Петкова е член и на научния комитет и редактор на сборник от международна конференция „Proceeding of final conference “Risk management and assessment for prevention of ecological and technological risk in the Black Sea basin”, 2015, Burgas, Bulgaria, издателство Бряг, Бургас, ISSN 978-954-8752-28-2, отпечатан в България, Румъния и Украйна.

1.4. Много добра социална и общественополезна дейност реализира поради това, че е прецизна и лоялна, има добри комуникативни умения и гъвкав подход в работата с екип, както и способност за планиране и организиране на задачите, вкл. когато е необходимо и като проблемен анализатор. За отбелязване е нейната адаптивност и креативно мислене за въвеждане на иновативни практики. Има придобита степен „Първи дан” – черен пояс по карате, треньор по карате. Приложените отзиви за дейности, реализирани от доц. Петкова като научна, консултантска, методична, преподавателска доказват и показват една все по - рядко срещана хармонична и същевременно многостранна професионална изява.

II. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГИЧНА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ

2.1. Представените научните трудове в този конкурс са съгласно минималните изисквания, посочени в Приложение 1 от Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров”-Бургас.

Публикациите, представени в този конкурс са **37, всички след хабилитирането на Стоянка Петкова за доцент и отделно 2 монографии или общо 39 научни труда.**

Съгласно Декларацията, подадена към НАЦИД в структурно отношение се разпределят както следва: **един хабилитационен труд** "Организация и управление на здравословни и ергономични условия на труд", издадена от Университета в 477 страници **през 2019** година /ISBN 978-619-7123-00-5/ и **една монография** за "Изследване разпространението на лазерно лъчение при преминаване през биотъкани, отново от университетското издателство на 230 страници **през 2020г.** /ISBN 978-619-7559-02-6/.

Представени са **19 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science),** с коректно приложени протоколи респ. определени точки за принос на авторите като доц. Петкова е на първо място при тези публикации в 3 публикации и в 12 на второ място.

Публикациите и докладите, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни толове са **18**, от които първи автор е в **14** от тях.

Публикуваните глави в монографии са 4, от които в 2 е самостоятелен автор и които са свързани с успешно завършил проект за: "Стимулиране на предприемачеството в хранително-вкусовата промишленост в BG-TR трансграничен регион" по Инструмент за Предприсъединителна Помощ /ИПП/ България - Турция през 2012г.

За отбеляване е, че за периода след хабилитацията от 2010г. за доцент има над 110 публикации, от които 37 се представени в този конкурс.

2.2. Изискуемите НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ са определени както следва:

H index (according to Scopus or Web of Science): 1

Google Scholar: h-index 7, i10 index 1,

Броят цитирания е 107, всички след 2010 година като не са участвали в материалите на конкурса за доцент. Те се разпределят в следните групи: **32** цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни толове, **2** цитирания в монографии и колективни толове с научно рецензиране, **45** цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране.

ResearchGate: RG Score 14,13, h-index_i 6, h-index 2,

което напълно отговаря по Правилника на Университета като го надхвърля в редица позиции.

2.3. Приносни направления в представените трудове

От приложената справка и публикации, добросъвестно разположени в списъци и други материали се оформят следните направления, свързани с обявеното място за "професор":

2.3.1. Организация и управление на здравословни и ергономични условия на труд

2.3.1.1. НАУЧНО - ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

Организацията и управлението на здравословните и ергономичните условия на труд, базирани на доказателства са най- сигурната предпоставка за едновременно взимане на управленски, медицински и трудови решения. Отсъствието на някои от тях води до възникване и/или развитие на потенциален здравен риск. Налице са и предпоставки за социалнозначими заболявания, от които за работещите са водещи трайните мускулно-скелетните увреждания. Важно е да се отбележи, че в основната монография на доц. Петкова по този въпрос са разгледани стандартите за ергономично проектиране на

техническите системи, които неминуемо въздействат върху здравето, безопасността, работоспособността и оттам върху ефективността и производителността на работещите /В.1/. Изследователска теза включва цялостен теоретико-приложен анализ с решения за непрекъснато усъвършенстване на организационните и управленски процеси, осигуряващи здравословни, безопасни и ергономични условия на труд. Интерес представляват посочените сведения за медицинския риск и здравния риск, предизвикан от човешка грешка. В държавната и фирмената политика са от значение принципите за добри ергономични проекти, които са и предпоставка за добро обществено и професионално здраве, устойчива работоспособност и здравна сигурност. Монографията има съществен принос със създаването на методика за алгоритмично оценяване на активността на оператора, с предложеното алгоритмичното описание на процеса на управление, както и предложената методика за моделиране на дискомфортната или принудителна работна поза при промяна на параметрите на прогнозираното работно място. Значение, както за преподаването, така и за бъдещ научноизследователски синтез е и предложена методика в тази монография за анализ на двигателната активност на трудоспособното население в даден регион, която е апробирана при 675 души от 18 до над 65 години чрез изследване нивото на физическата им активност като може да послужи за цикличен и трудовомедицински мониторинг на двигателната активност на трудоспособното население в даден регион. В това направление при две публикации е описан приложения подход за оценка на психофизиологични фактори на човека в работния процес като предпоставка за здравен риск /Г.8.8. и Г.8.15/.

От съществено значение и малко проучено е спазването на ергономичните стандарти за здраве и безопасност при работа в морска среда. В няколко публикации са представени данни от направени проучвания за здравния риск в трудовия процес, съобразно стандартите за здравословни и безопасни условия на труд в реална морска среда./ Г.8.6, Г.8.10/ като обобщението от тях е от съществено значение за определяне на пропуските в една или повече отделни части от морската (плавателна) система - от създаването, организацията, управлението до цялостното ѝ функциониране са в основата на редица инциденти. Направената класификация на причините за корабни аварии, въз основа на 10-годишно проучване на застрахователните искове между 2007 и 2017 г. в акваторията на Черно море и апробираната методика за оценяване на риска при възникнали морски инциденти. Апробираният триетапен модел на оценяване на

риска от получаване на здравословни проблеми на работещи на морски транспортен плавателен съд дава нови доказателства за концептуална основа на трудовата медицина.

2.3.1.2. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В публикации, които отнасям в това направление с приложен характер са свързани с извършеното разпределение на средно годишната честота на инцидентите в зависимост от вида на корабите в периода от 2007 г. до 2017 г., както и резултати като дялов процент от възможни грешки при корабна злополука / Г.8.12. /. Представеният обобщен модел на последствията от морски катастрофи, които могат да са в резултат от корабни инциденти подпомага и националната система за трудови злополуки в посока на специфичните причини за тях /Г.8.18/. Разработеното методологично ръководство с иновативно представена за използване в трудовомедицинската и медицинска практика учебна методика за оценка и анализ на рисковете в Черно море, също подпомага обучителния процес /Е.20.3./.

2.3.2. Здравен риск от токсично въздействие на пестициди, нефт и нефтопродукти

2.3.2.1. НАУЧНО - ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

В редица публикации са представени данни и резултати от проучвания за прякото токсично въздействие на нефта и нефтопродуктите върху жизнените функции на организма и обхвата на здравния риск. Направеният анализ впечатлява с цялостната теоретична постановка, отнасяща се до здравния риск при тяхното токсично действие при това, както при човека, така и при елементите на екосистемата и природата. Като специалист химик и технолог доц. Петкова прави и конкретни предложения за оценка на възможностите да се използват като гориво течни фракции от пиролиза на нефта. В резултатите от публикуваните проучвания се намират и важни изводи за реакцията и клиничната симптоматика на живите организми в резултат на токсичното въздействие на нефта и нефтопродуктите. / Г.7.1., Г.7.4., Г.7.5., Г.7.6., Г.7.7. и Г.8.11/. В няколко публикации се обсъждат методологични проблеми, актуални и до днес за токсичното влияние на пестицидите върху здравето на човека и екоравновесието в живата природа и по - точно с унищожаването на складови наличности от пестициди с изтекъл срок на годност. Регламентираните законови правила, често са икономически доста скъпи и "допринасят за „залежаване“ по складове, и с времето се превръщат в токсично опасен замърсител за екосистемата и за предизвикване на социално-значими заболявания, което в наши дни стана един от съществените екологични проблеми на българското общество. /Г.7.12. , Г.7.13/

2.3.2.2. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В публикацията Е.20.2. от научен и практически интерес в областта на общественото здраве са публикуваните лекции, посветени на влиянието на тежките метали върху околната среда и здравето на човека, както и информация за токсичност и изява на клиничните картини при разнообразно тяхно въздействие. С определен приложен характер са публикации, в които се изследва тезата за токсичното въздействие върху здравословното състояние на човека и природата на включените химични съединения в списъка с най-висока степен на опасно токсични вещества съгласно Конвенцията за забрана на химическото оръжие. Подробно описаните видове съвременни детектори (електронни и конвенционални) за тестване и доказване наличието или отсъствие на тези токсични химикали в околната среда са съществен принос към конструктивната и първичната профилактика. Според публкацииите са изследвани най-популярните химически технологии и методи, както и са описани последствията за здравето на човека (Г.7.14.; Г.7.15.; Г.7.16.).

2.3.3. Здравен риск от токсично въздействие на вещества, съдържащи химически наноконпоненти.

2.3.3.1. . НАУЧНО - ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

Прави много добро впечатление отделеното място на нанотехнологиите, за които европейските директиви и други материали вкл. на СЗО и на МОТ насочват вниманието на здравните власти, и в това отношение са от значение за здравната и превантивна политика, вкл. и за нашата страна.

В научните трудове - Г.9.2.; Г.7.2.; Г.7.3. и част от Е.20.2 от това направление е изследвана и доказана тезата, че чрез нанотехнологиите се генерират т.нар. наноструктури, с качествено нови физични, химични и биологични свойства, те и затова са създадени. В научно-практическите резултати, посочени в тях, са резултат от работата на доц. Петкова по международен научно-изследователски проект към „Организацията за забрана на химическото оръжие“ на ООН, съвместно с лабораториите на седалището му в гр. Хага, както и в Сърей Университет (Великобритания) и в химически завод, ситуиран на Джуронг Айлънд, Сингапур се намира повишаване степента на заболяемост сред населението от групата на т.нар. социално-значими болести. Доказано е и при други изследвания, че макрофагите, които управляват защитните сили на организма, не могат да разпознаят частици по-малки от 70 нанометъра в диаметър, както и че химическите характеристики на наночастиците

им придават нови свойства. Научен принос на проекта е класифицирането на основните предвидими здравни рискове от употребата на наноматериалите като са идентифицирани в следните области: специфична нанотоксикология, повишена биологична мобилност, въздействие върху кожата, липсата на точна информация за продукти на пазара, съдържащи наноматериали и обществени рискове за здравето и рискове на работното място.

2.3.4 Математическо моделиране на топлинните процеси при проникване на лазерния лъч в биологични тъкани

2.3.4.1. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Посочената монография "Изследване разпространението на лазерно лъчение при преминаване през биотъкани" /Г.5.1./ би могла да се отнесе като научен труд в това направление поради това, че са обосновани и изследвани практически приложими модели, които описват процесите на взаимодействие на лазерния лъч с биологичните тъкани като модел по метода Монте-Карло, а именно, всички видове лазерни термотерапии изискват внимателно определяне на „дозиметрията“ на лазерното лъчение, надеждни данни за оптичните и топлофизични параметри на биотъканите и използването на средствата за контрол на тези параметри. Налице е голямо разнообразие от терапевтични методи с лазери с различни параметри на лъчение. Описаните съвременни методики в монографията дават възможност за избор на различни параметри на въздействие (режим на лъчение, дължина на вълната, мощност) в широк диапазон. Представените модели за математическо моделиране на топлинните процеси при проникване на лазерния лъч в биологични тъкани от доц. Петкова в съавторство с Т. Петрова потвърждава тезата, че онкологични заболявания трябва да бъдат лекувани от мултимодален екип с възможности за разработване на различни софтуерни приложения за числени експерименти при анализ на взаимодействието на лазерното лъчение и биологични тъкани, което ще намали термичното въздействие върху околната биотъкан и в резултат на това значително ще се постигне биологично увреждане на тъкани, органи и функционирането на цели системи в човешкия организъм

2.3.5. Методика с математически модели за изследване взаимната зависимост между степента на децентрализация при вземането на решения на микро (здравна организация) и макро (държава) ниво в сферата на общественото здравеопазване и конструирането на подходяща структура на балансирана система от показатели.

2.3.5.1. НАУЧНО - ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

В част от публикациите /Г.7.8., Г.7.10., Г.8.3. и Г.8.5/ теоретично са разработени подходи и методики за повишаване на организационно-техническото равнище и ефективността на контролинга (и в частност на икономическия анализ) в дейността на лечебните заведения. Основно място има и монографията /Е.20.1/ .Търсят се и се установяват влияния на два основни фактора: “взаимодействия между подразделенията” и “разходи за обмен на информация” върху степента на децентрализация, така и върху структурата на системата от показатели. Това е особено важно при сега наболелите проблеми относно повишаването на ефективността на управление на дадена болница с помощта на традиционен инструмент, какъвто е системата от показатели. В съавторство с В. Терзиев в първите две и самостоятелно доц. Петкова формулират методика за изследване на връзките между степента на децентрализация на решенията в организацията и структурата на балансираната система от показатели с модел за тези връзки. Тези резултати са постигнати след тестване на предложения математически модел сред 78 здравни мениджъри (лекари и администрация с умения и отговорности в управлението на общественото здраве, работещи на различни управленски нива в болници) от общо 18 структурни подразделения.

За първи път авторите В. Терзиев и доц. Петкова описават и изследват основният етап от подхода за изграждане на система за подпомагане вземането на стратегически решения в здравна бизнес организация (Г.7.11, Г.7.17, Г.7.18.). На макро ниво доц. Петкова представя триизмерно структуриране на дейностите в здравеопазването. Множество, с което тя си служи от взаимно-свързани елементи разглежда като едно цяло със своите характерни вътрешни и външни връзки с обкръжаващата среда (Г.8.1., Г.8.9. и Г.8.14.). По този уникален начин доц. Петкова представя логиката на моделиране на йерархичните причинно следствени връзки между мисията (визията), дългосрочните цели, стратегиите, перспективите и средносрочните стратегически цели, както и изчислителен модел между тях с цел прогноза и развитие на системата на здравеопазване.

2.3.5.2. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В тези научни трудове проличава ясната насоченост на доц. Петкова към тематика, практически полезна за управлението и организацията на здравеопазването. Резултатите, получени от тези изследвания предлагат направления, по които най-ефективно могат да се оценяват дейностите и възможностите да се управлява в посока

към положителен годишен финансов резултат като са апробирани от системи, включващи икономически и финансови показатели / Г.8.9.; Г.8.14/.

Предложен е модел на емпирично изчисляване на необходимостта от паралелно вземане на решенията за децентрализация и избор на система от показатели при отчитане на външни въздействия. За установяването на функционалните зависимости е проведено практическо изследване на връзките между степента на децентрализация на решенията в организацията и структурата на балансираната система от показатели. За тази цел е разработена методика за набиране на необходимата статистическа информация и за изследване на връзките в нея.

2.3.6. Приложение на теорията на размитите множества при изчислителни процедури за агрегиране на показатели в контролинг система за вземане на стратегически решения в бизнес организации в сферата на общественото здравеопазване.

2.3.6.1. НАУЧНО - ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

Доц. Петкова в съавторство с В. Терзиев изследват устойчивостените резултати на макроприходите от дейностите в здравеопазването в България. Получените резултати са сравнени чрез три гъвкави математически модели за режим на иконометрична съпоставка на данните, а именно TAR, SETAR и Markov Switching Model. Системата на здравеопазване е в постоянен процес на реформи и законодателни промени, поради което авторите достигат до извода, че е невъзможно да се получат точни резултати за причините довели до наличие или отсъствие на линейност, особено касаещи начина на отчитане на приходите от дейностите на микро и макро ниво /Г.7.9/. Този резултат е ценен, поради многото положителни констатации от деятели главно на здравната политика.

2.3.6.2. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В научните трудове Г.7.19., Г.8.4. и Г.8.13 е представена методика за провеждане на изследване на взаимната зависимост между степента на децентрализация при вземането на решения в бизнес организацията и конструирането на подходяща структура на балансираната система от показатели, което е във връзка с по-горе представената методика за балансирана система от показатели. Важното тук е, че тя е тествана сред 7 Български болници. Като метода може да се използва при приложение на теорията на размитата логика за агрегиране на няколко показателя в контролинг система за подпомагане вземането на стратегически решения. Принос, който трябва се използва в

здравния мениджмънт е, чрез описанието на теорията на размитите множества, да се стигне до един естествен подход при разглеждането на проблеми, в които източник на несигурност се явява по-скоро липсата на строго дефинирани критерии за принадлежност, отколкото наличието на варианти на случайност. Отличителна особеност на теорията на размитите множества е, че покрай обективните закони в нейното функциониране, съществена роля играят субективните представи, разсъжденията и дори емоциите на хората, които могат да бъдат контролирани чрез подходящи математически методи за подпомагане вземането на стратегически решения.

2.3.7. Стратегически решения за развиване на здравен туризъм с цел повишаване нивото на качеството на предлаганите лечебно-медицински услуги в сферата на общественото здравеопазване.

2.3.7.1. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Многообразието от теми и направления, по които работи доц. Петкова включват научни трудове с общественополезна дейност с акцент на потребностите на обществото от развиване и поддържане на здравния туризъм. В съавторство със З. Караджова се определя важното място на идеите за създаване на условия за здравен туризъм чрез позитивен имидж на страната ни/ Г.8.2/. Определя и обсъжда данни за нуждата от спешна реформа в системата на здравеопазване в България, като проблемите са от рода на ресурсна обезпеченост с оптимизацията на наличните ресурси. Посочват и примери за добри европейски практики в държави от ЕС и САЩ. / Г.8.7. и Г.8.17/. Предлага и решения като изследва здравният туризъм като алтернатива на масовия морски туризъм. Определен иновативен интерес има и в приложение на съвместяването на дейностите едновременно за здравеопазване, здравен туризъм и телемедицината. В отделна глава съвместно със З. Караджова и А. Янакиева са разгледани и видовете системи за финансиране и са дадени препоръки към здравната система в България от добрите практики в Швейцария с цел развиване на двустранен здравен туризъм / Г.9.1. , Г.8.16/.

2.4. За периода 2000/2020 доц. Петкова участва като ръководител и член на колектив в 17 научно – изследователски проекта, от които 11 са финансирани от външни за Университета научни и бизнес организации.

2.4.1. В настоящия конкурс участва с 4 от тях както следва: като ръководител на международен проект: „Организацията за забрана на химическото оръжие” към ООН, 2013г., Хага, Нидерландия, като член на екипа в проект за „Анализ на възможностите

за развитие на здравен туризъм в област Бургас“ (2019г.) , като консултант и член на колектив в проект "Стимулиране на предприемачеството в хранително-вкусовата промишленост в BG-TR трансграничен регион”, като икономически експерт в проект за създаване на Между-университетски център за управление и оценка на риска за превенция на екологични и технологични рискове в Черно море (IUCRISKMAN);– тристранен проект между България, Румъния и Украйна за периода 2014-2015г.

В обобщение научно-изследователските и научноприложните приноси в представената за конкурса продукция, от участията в научно изследователските национални и международни проекти реализирани от доц. Петкова, след първата хабилитация имат многопланов характер с насоченост към важни страни на общественото здраве, здравния мениджмънт, към профилактиката и медицинската наука и практика, което достойно защитава мястото ѝ на кандидат за заемане на обявената академична длъжност.

III. УЧЕБНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

3.1. Учебната натовареност при 4 учебни специалности, с учебни програми, актуализирани през 2017 г. от Факултетния съвет и надлежно протоколирани е, както следва:

- в специалност „Здравен мениджмънт“, ОКС „Бакалавър: „Микро и макроикономика”, „Икономика на здравеопазването”, „Финансиране на здравеопазването”, „Стокознание”, „Финансов мениджмънт в здравните организации”, „Финансово-счетоводен анализ и контрол”, „Ефективност и конкурентоспособност на здравните организации”, „Цени и ценообразуване в здравеопазването” и „Здравно-осигурителни системи и каси” - **525 уч.ч от тях 270 лекции и 255 уч.ч. упражнения;**
- в специалност „Здравен мениджмънт“, ОКС „Магистър“широк профил: „Икономика на здравеопазването”, „Анализ и проектиране на системи за заплащане в здравеопазването”, „Финансиране на здравеопазването” и „Методика на научните изследвания” - **180 уч.ч от тях 120 уч.ч. лекции и 60 уч.ч. упражнения;**
- в специалност „Здравен мениджмънт“, ОКС „Магистър“ тесен профил: „Икономика, организация и финансиране на лечебното заведение”, „Контролинг в лечебните заведения”, „Анализ и проектиране на системи за заплащане в лечебните заведения”, „Методика на научните изследвания”- **195 уч.ч от тях 120 уч.ч. лекции и 75 уч.ч. упражнения;**

- в специалност „Здравен мениджмънт“, ОКС „Следдипломна квалификация“: „Икономика на здравеопазването“ и "Здравно-осигурителни системи и каси"- 40 уч.ч от тях 30 уч.ч. лекции и 10 уч.ч. семинарни упражнения;

Общата учебна натовареност е от 940 уч.ч., разпределени като 540 лекции и 400 упражнения, което надхвърля изискуемите учебни часове.

За периода 2010/2020 доц. Петкова е автор на над 28 учебни програми, по които води лекционни занятия в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. За настоящия конкурс представените 19 учебни програми (само за специалност Здравен мениджмънт) ясно отразяват нейната научно-изследователска дейност, участието ѝ в различните форми на сътрудничество и широката ѝ информираност като специалист и преподавател.

3.2. Аналитичен преглед на публикуваните учебници и учебни пособия

Безспорно водещо място, както в няколко от посочените приноси в научно - изследователски направления, така и в учебната дейност е учебникът по дисциплината „Икономика на здравеопазването“, насочен към специалността „Здравен мениджмънт“ с учебните програми за студенти "бакалавър" и "магистър". Учебникът включва знания и умения за теоретико-практичната същност на учебната дисциплина „Икономиката на здравеопазването“. Интерес за студентите, както и за специализиращи кадри по следдипломно обучение, представлява темата в учебника, която определя здравето като икономическа и социална категория, както и ролята на общественото здраве като основен икономически потенциал и ресурс на държавата. За други учебни дисциплини, според мен, може да се използва и обоснованата връзка между видовете трудова заетост и икономическите аспекти на формирането на работната заплата в икономическия профил на страната /Е.20.1/. Важно място има, както в преподаваната дисциплина, така и при разширяване с други дисциплини учебника по стокознание в съавторство с П. Петков, Й. Ташева, Д. Инджелиева. В него е застъпена проблематика, свързана с качеството, безопасността, полезността и конкурентността на суровините, материалите и готовата продукция в алгоритъм от тяхното добиване, проектиране, производство, потребление или експлоатация при спазване на стандартите за здравословни и безопасни условия. Прави много добро впечатление изпреварващата на авторите позиция за разширяване на дисциплината „Стокознание“ с научни сведения за токсичност на наночастиците, за безопасността на тези материали за влиянието върху здравето на живите организми и околната среда. Счита определено, че това има значение за всички обучавани за придобиването на знания за предвидимите рискове от употребата на наноматериалите и за обществени и професионални рискове за здравето

на работното място /Е.20.2/. Методологичното ръководство в съавторство с М. Lybcheva и I. Markovska, издадено на български и английски език за оценка и анализ на рисковете в Черно море е предназначено за друга група от образователния спектър на преподаватели, анализатори, експерти и специалисти, които се занимават с предимство за оценка на здравния риск. Като и тук намирам иновативна идея за дефиниране на категорията „здравен риск“ в контекста на общия риск – понятия, видове здравен риск, фактори, таксономия и идентификация на опасности, методи за оценка и анализ. Това е важно за концептуалната основа на всяка наука. Разгледаните методи за изследване на общия здравен риск и здравния риск в трудовия процес, както и стандартите за здравословни и безопасни условия на труд, ми дават основание да определя ръководството за своеобразна връзка с други медицински профилактични специалности и дисциплини/ Е.20.3./.

Наръчникът за основаване и развитие на нови микро-, малки и средни предприятия в сектор «Производство на храни и напитки» в пограничните райони на България и Турция, също издаден на български и английски език е насочен към тези предприемачи, които имат желание да създават жизнестойчиви предприятия в сектор „Производство на храни и напитки“, за да обмислят и предлагат решения, водещи до подобряване дейността на предприятията. Учебникът също излиза извън границата на материалната и икономическата сфера и може да се ползва в обучението по общественото здраве /Е.20.4/.

В обобщение издадените учебници, много добрата литературна осведоменост на автора се доближават до идеята на водещи икономисти като Робърт Коуз, Александра и Лий Бенъм, която обяснява целесъобразността от съществуването на дадено предприятие чрез правата на собственост и анализ на транзакционните разходи вкл. техния анализ като база, върху която е изградена теорията за дадена организация. Транзакционните разходи включват и тези за оценка на здравния риск, осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд и опазване на жизнената среда.

3.3. Научно-образователна дейност

3.3.1. За периода 2012/2020 доц. Петкова е ръководител на четирима докторанти. За настоящия конкурс е посочила 2-ма от тях в научна област 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“, с актуални теми : "Посредничеството като форма за

подобряване на бизнес отношенията между контрагенти в условията на световна икономическа криза" и заедно с доц. д-р Иванка Кирилова Йонова по темата "Оптимизация управлението на запасите в преработвателните предприятия", което представлява сериозен ангажимент и грижа на доц. Петкова към младите учени за израстване в академичната кариера.

В обобщение, въз основа на научната продукция и преподаването, на многоплановите и комплексни реализации, и приложените иновативни знания и практики, давам становище за Доц. Стоянка Петкова, доктор, висока комплексна оценка за цялостната ѝ научно-изследователска, учебно - преподавателска и методично - консултантска дейност.

Препоръчвам с пълна убеденост на членовете на Уважаемото научно жури да дадем положителна оценка и да присъдим на доц. инж. д-р Стоянка Петкова Петкова - Георгиева академичната длъжност "ПРОФЕСОР" по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (здравен мениджмънт)“ в Университет "Проф. Д-р Асен Златаров", Бургас.

ПРОФ. Д-Р Н.ЦАЧЕВА, ДМ,Д
МУ СОФИЯ, ФАКУЛТЕТ ПО

08.03.2020г.